

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr
10/1989-90 med anledning av

- 1) vtm Jan-Erik Lindfors m.fl. hemställningsmotion till landskapsstyrelsen om modernisering av byggnadslagen och -förordningen samt
- 2) ltl Barbro Sundbäcks m.fl. hemställningsmotion till landskapsstyrelsen om översyn av byggnadslagen och byggnadsförordningen.

Landstinget har den 30 november 1987 respektive den 31 mars 1989 inbegärt lagutskottets yttrande över hemställningsmotionerna. Utskottet, som hört överinspektören Göran Frantzén, får härmed anföra följande.

I vardera motionen föreslås en översyn av byggnadslagen och byggnadsförordningen för landskapet Åland. Motionärerna framhåller att en översyn borde leda till att byggandet underlättas och detaljregleringen i byggnadsärenden minskas.

Byggandet i landskapet regleras i byggnadslagen för landskapet Åland (61/79) och byggnadsförordningen för landskapet Åland (40/63). Förordningen är utfärdad med stöd av landskapslagen om reglering av byggnadsverksamheten från 1959 och skall tillämpas endast till de delar som den inte strider mot 1979 års byggnadslag.

Utöver byggnadslagen och -förordningen gäller landskapsförordningen om tillämpning av Finlands byggbestämmelsesamling (93/77) som anger att i Finlands byggbestämmelsesamling utfärdade bestämmelser skall iaktas även i landskapet. De nämnda tre författningarna kompletteras av kommunala byggnadsordningar som enligt bestämmelser i 2 kap. byggnadslagen skall finnas i varje kommun.

Utskottet har i likhet med motionärerna erfarit att byggnadsförordningen från 1963 i många avseenden är föråldrad. Genom att förordningen kan tillämpas endast till de delar den inte strider mot den senare utfärdade byggnadslagen uppkommer dessutom i många fall tolkningsproblem för dem som i praktiken tillämpar lagstiftningen. Redan av dessa orsaker finns motiv för en översyn av framför allt byggnadsförordningen.

Motionärerna konstaterar att byggnadsverksamheten berörs av en omfattande detaljreglering och att en viss avreglering samt större flexibilitet i tillämpningen

av bestämmelserna därför vore betydelsefulla mål i lagstiftningsarbetet. I riket har en omfattande revidering av byggnadslagstiftningen påbörjats. I ett första skede har byggnadslagen och -förordningen ändrats (FFS 553 och 930/89), varigenom handläggningen av olika byggnadsärenden förenklats, tillståndsplikt slopats i vissa fall och möjlighet givits att delegera beslutanderätt från byggnadsnämnd till byggnadsinspektör. Bestämmelserna om de kommunala byggnadsordningarna har preciserats så att de sistnämnda bättre än hittills kan beakta lokala förhållanden.

Det andra skedet av de i riket planerade reformerna avser bl.a. en utökad delegering av beslutanderätten dels från central till kommunal nivå, dels inom kommunen. Betydelsen av en genomförd planering betonas därigenom att besvärserätten i enskilda fall skulle begränsas om byggnadsåtgärder genomförs enligt fastställd plan. Förslagen behandlas för närvarande av riksdagen (reg.prop. nr 135/1989).

Ett gemensamt drag i de reformer som planerats eller genomförts i riket är att i olika avseenden förenkla procedurerna i samband med byggnade. En annan viktig beståndsdel är att öka kommunernas inflytande och att göra beslutsprocessen inom kommunen snabbare. En förutsättning för att dessa reformer kan förverkligas är att kommunerna besitter nödvändig sakkunskap och har ett tillräckligt utvecklat planeringsväsende. Utskottet konstaterar att många av de i riket aktuella reformerna syftar till att förverkliga sådana mål som motionärerna anser angelägna även för Ålands del. Det finns därför enligt utskottets åsikt orsak för landskapsstyrelsen att ta del av erfarenheterna från reformarbetet i riket.

Utskottet har erfarit att landskapsstyrelsen på tjänstemannaplanet påbörjat en kartläggning av behovet av reformer av den åländska byggnadslagstiftningen, huvudsakligen med inriktning på de olika byggnormer som bringas i kraft genom Finlands byggbestämmelsesamling och som nu tillämpas på Åland som blankettbestämmelser. Utgångspunkten är här att landskapsstyrelsen kontinuerligt borde granska normerna och ange om de är tillämpliga i landskapet som sådana eller med ändringar.

Utskottet finner att tonvikten i arbetet på en översyn av byggnadslagstiftningen måste läggas vid en grundlig översyn av byggnadsförordningen. Vid granskningen av förordningen måste dock de i 13 § 3 mom. självstyrelselagen ingående begränsningarna i landskapsstyrelsens förordningsrätt beaktas. I beredningsarbetet blir man

därför tvungen att överväga om bestämmelser av visst slag kan hänföras till förordningen eller måste införas i byggnadslagen. Redan av detta följer att också byggnadslagen kan komma att beröras av arbetet. Som ovan framgått kunde vidare en del av reformerna i riket införlivas i den åländska lagstiftningen. Landskapsstyrelsen borde därför enligt utskottets åsikt överväga att utvidga ramarna för det påbörjade arbetet. Även om vissa förberedande åtgärder redan vidtagits har utskottet därför funnit skäl att föreslå en hemställan till landskapsstyrelsen enligt de intentioner motionärerna uttalat.

De två behandlade hemställningsmotionernas klämförslag motsvarar i sakligt hänseende varandra i kraven på en översyn av byggnadslagen och -förordningen. Utskottet har därför formulerat en gemensam hemställningskläm som i sak inte avviker från motionärernas förslag utan endast innehåller vissa modifieringar av språklig och teknisk natur.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget hos landskapsstyrelsen hemställer om en översyn av byggnadslagen och byggnadsförordningen för landskapet Åland i syfte att samordna och modernisera bestämmelserna.

Mariehamn den 18 januari 1990

På lagutskottets vägnar:

Gunnevi Nordman
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Nordman, viceordföranden Jan-Erik Lindfors samt ledamöterna Andersson, Christer Jansson och Karlsson.